

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ

МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

О.В.Харламова

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«Вступ до спеціальності»

(для студентів 1 курсу денної форми навчання освітньо-кваліфікаційного
рівня «бакалавр» за напрямом підготовки
6.030509 – «Облік і аудит»)

Харків – ХНАМГ – 2009

Методичні вказівки до самостійної роботи з навчальної дисципліни „Вступ до спеціальності” (для студентів 1 курсу денної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр за напрямом підготовки 6.030509 – «Облік і аудит») / Укл.: Харламова О.В. – Х.: ХНАМГ, 2009. - 48 с.

Укладач: к.е.н., доц. О.В.Харламова

Рецензент: проф., к.е.н. Н.І.Гордієнко

Рекомендовано кафедрою Обліку і аудиту (протокол № 1 від 28.08.2009 р.)

© Харламова О.В., ХНАМГ, 2009

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА.....	6
2. РОЗПОДІЛ ЧАСУ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	6
3. ЗМІСТ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	8
3.1. Поглиблене вивчення лекційного матеріалу	8
3.2. Підготовка реферату на обрану згідно із завданням тему	31
3.3. Розробка тематичного кросворду на професійну тематику.....	35
3.4. Робота над есе «Портрет сучасного бухгалтера (аудитора)»	38
4. ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	42
ДОДАТКИ.....	43

ВСТУП

Упровадження новітніх технологій навчання, розвиток науково-методичного та матеріального забезпечення навчально-виховного процесу, поступова інтеграція вітчизняної системи освіти до європейської та світової зумовили необхідність і можливість поетапного скорочення аудиторних занять та збільшення годин на самостійну роботу студента. Самостійна робота студентів у широкому розумінні – це вся робота з оволодіння науковими знаннями і практичними навичками, активна розумова діяльність в усіх формах навчального процесу.

Головною метою самостійної роботи студента є формування його пізнавальної активності, засвоєння ним основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості студентів тощо.

Основними завданнями самостійної роботи студентів є засвоєння в повному обсязі основної освітньої програми та послідовне набуття та удосконалення навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на рівні світових стандартів.

Володіння навчальною програмою з курсу «Вступ до спеціальності» передбачає вміння студента самостійно працювати, думати, осмислювати матеріал, сприймати нове, засвоювати його та вміти застосовувати свої знання в майбутньому навчанні в академії.

Навчальним планом підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.030509 – «Облік і аудит» і робочою програмою з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» передбачена самостійна робота в обсязі 48 годин.

Із збільшенням обсягу інформації збільшується потреба в самостійній роботі: не все, що варте уваги, може увійти до лекційного курсу. У процесі самостійної роботи з дисципліни «Вступ до спеціальності» студенти мають поглиблювати свої знання навчального матеріалу, який вивчали під час

аудиторних занять. Тому на самостійне опрацювання вноситься більш глибока проробка кожного навчального елемента, що входить до програми навчальної дисципліни. Самостійна робота сприяє розвитку мотивації для навчання студентів.

Самостійна робота в бібліотеках, Internet дає можливість знайомства з монографіями, документами, альтернативними точками зору різних авторів на конкретні проблеми. Крім того, вона виховує у студентів самодисципліну, почуття відповідальності, вміння орієнтуватися в розмаїтті думок і підходів, творчо осмислювати одержані знання.

Самостійна робота студентів спрямована на формування в них як умінь і навичок навчальної діяльності, так і професійних знань, якостей, умінь тощо. Студенти мають набути навичок не лише самостійної навчальної, а й науково-дослідницької та творчої роботи.

Організація самостійної роботи студентів передбачає систематичне використання навчальних матеріалів аудиторних занять, а також підручників, навчальних посібників і різноманітних джерел професійної інформації: енциклопедії, довідника, статистичного збірника, наукової монографії і статей, науково-популярної і періодичної літератури тощо. Доцільним є також використання різноманітної інформації з мережі Інтернет.

1. ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№ п/п	Вид самостійної роботи	Тривалість у годинах
1.	Поглиблене вивчення лекційного матеріалу	12
2.	Підготовка реферату на обрану (згідно із завданням) тему	10
3.	Розробка тематичного кросворду на професійну тематику	5
4.	Робота над есе «Портрет сучасного бухгалтера (аудитора)»	18
5.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	3
	Всього	48

2. РОЗПОДІЛ ЧАСУ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема самостійної навчальної роботи	Обсяг у годинах
1	2
ЗМ 1. Організаційно-методичні засади навчального процесу за напрямом підготовки «Облік і аудит»	4
<i>Тема 1. Система стандартів вищої освіти за напрямом підготовки «Облік і аудит»</i>	1
<i>Тема 2. Навчальний план бакалавра за напрямом підготовки 6.030509 - „Облік і аудит”, спеціаліста спеціальності 7.050106 - „Облік і аудит”, магістра спеціальності 8.050106 - «Облік і аудит»</i>	1
<i>Тема 3. МСО для професіональних бухгалтерів та підвищення кваліфікації</i>	2

Продовження табл. 2

1	2
<i>Тема 4. Презентація професорсько-викладацького складу кафедри Обліку і аудиту ХНАМГ</i>	-
ЗМ 2. Історія та сучасність обліку і аудиту	26
<i>Тема 5. Історичні аспекти виникнення і розвитку обліку і аудиту</i>	4
<i>Тема 6. Основні професійні вимоги до бухгалтерів і аудиторів та їх функціональні обов'язки</i>	3
<i>Тема 7. Сучасні бухгалтери: права, організація праці, відповідальність</i>	3
<i>Тема 8. Професійна етика бухгалтерів і аудиторів</i>	3
<i>Тема 9. Ринок бухгалтерських та аудиторських послуг</i>	3
<i>Тема 10. Міжнародні та національні професійні організації бухгалтерів і аудиторів</i>	3
<i>Тема 11. Професійна бухгалтерська та аудиторська преса</i>	3
<i>Тема 12. Законодавство України про бухгалтерський облік і аудит</i>	4
ЗМ 3. Портрет сучасного бухгалтера (аудитора)	18
<i>Тема 13. Портрет сучасного бухгалтера (аудитора).</i>	18
<i>Всього</i>	70

3. ЗМІСТ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Зміст самостійної роботи студента визначають навчальною програмою вивчення конкретної дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача.

Самостійна робота студентів охоплює:

- ↳ підготовку до аудиторних занять;
- ↳ виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру;
- ↳ роботу над окремими темами навчальних дисциплін відповідно до навчально-тематичних планів;
- ↳ підготовку до всіх видів контрольних випробувань, у тому числі до поточних та підсумкового модульних контролів;
- ↳ виконання творчих робіт;
- ↳ роботу в студентських наукових гуртках, семінарах тощо.

3.1. Поглиблене вивчення лекційного матеріалу

У процесі самостійної роботи студенти опрацьовують лекційний матеріал. Даний вид самостійної роботи здійснюють у формі:

- ↳ роботи з бібліотечними каталогами;
- ↳ опрацювання студентами наукової літератури з окремих тем;
- ↳ вивчення наукової монографічної літератури;
- ↳ роботи з довідковою літературою (енциклопедія, словник, статистичний довідник тощо), що містять професійну інформацію щодо обліку і аудиту;
- ↳ конспектування рекомендованої літератури з навчальної дисципліни;
- ↳ створення хронологічних таблиць з історії обліку і аудиту;
- ↳ роботи з професійними періодичними виданнями з обліку і аудиту;
- ↳ ознайомлення з публіцистичною літературою;
- ↳ відстеження публікацій у пресі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ (ЗМ) 1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗА НАПРЯМОМ ПІДГОТОВКИ «ОБЛІК І АУДИТ»

Тема 1. Система стандартів вищої освіти за напрямом підготовки «Облік і аудит».

Навчальні елементи, що повинні бути засвоєні:

- ↳ стандарт вищої освіти;
- ↳ Державний стандарт вищої освіти;
- ↳ галузеві стандарти вищої освіти;
- ↳ освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника вищого навчального закладу;
- ↳ освітньо-професійна програма підготовки;
- ↳ засоби діагностики якості вищої освіти.
- ↳ стандарти вищої освіти вищих навчальних закладів.
- ↳ варіативні частини освітньо-кваліфікаційних характеристик випускників вищих навчальних закладів, освітньо-професійних програм та засобів діагностики якості вищої освіти;
- ↳ ОПП і ОКХ за напрямом підготовки «Облік і аудит»: нормативна та варіативна частини.

Рекомендована література:

1. Постанова КМ України № 1719 від 13.12.2006 р. // Офіційний вісник України, 2006, № 50 (25.12.2006), ст. 3333 «Про перелік напрямків, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра».

2. Харламова О.В. Вступ до спеціальності «Облік і аудит»: Навчальний посібник. - Х.: ХНАМГ, 2009 - 162 с. [стор. 7-12].

Питання для самоконтролю знань

1. В якому році з'явився герб бухгалтерів?
2. Хто є засновником бухгалтерського герба?
3. В якому році бухгалтерський герб був затверджений Міжнародним конгресом бухгалтерів?
4. Які фігури розміщені на гербі бухгалтерів і що вони означають?
5. Що таке «Стандарт вищої освіти»?
6. З яких елементів складається система стандартів вищої освіти?
7. Які рівні має система стандартів вищої освіти?

8. Які складові включає державний стандарт вищої освіти?
9. Ким затверджується державний стандарт вищої освіти?
10. Які складові включають галузеві стандарти вищої освіти?
11. Поясніть сутність і призначення освітньо-кваліфікаційної характеристики випускника вищого навчального закладу.
12. Поясніть сутність і призначення освітньо-професійної програми підготовки.
13. Поясніть сутність і призначення засобів діагностики якості вищої освіти.
14. Розкрийте призначення варіативних частин освітньо-кваліфікаційної характеристики випускників вищих навчальних закладів.
15. Поясніть сутність і призначення навчальних планів.
16. Поясніть сутність і призначення програми навчальних дисциплін.
17. Які цикли дисциплін передбачає освітньо-професійна програма підготовки бакалавра.

Тема 2. Навчальний план бакалавра за напрямом підготовки 6.030509 „Облік і аудит”, спеціаліста спеціальності 7.050106 „Облік і аудит”, магістра спеціальності 8.050106 «Облік і аудит».

Навчальні елементи, що повинні бути засвоєні:

- ↳ навчальні плани;
- ↳ навчальний план бакалавра за напрямом 6.030509 „Облік і аудит”;
- ↳ навчальний план підготовки спеціаліста спеціальності 7.050106 „Облік і аудит”;
- ↳ навчальний план підготовки магістра (на базі бакалавра) спеціальності 8.050106 «Облік і аудит».

Рекомендована література:

1. Харламова О.В. Вступ до спеціальності «Облік і аудит»: Навчальний посібник. - Х.: ХНАМГ, 2009 - 162 с. [стор. 13-21].

Питання для самоконтролю знань

1. На скільки років розрахований навчальний план підготовки бакалавра?
2. Яка кваліфікація може бути присвоєна бакалавру після закінчення навчання у ХНАМГ?

3. Назвіть складові зведеного бюджету часу навчального плану бакалаврів.
4. Які види практики передбачені навчальним планом бакалавра?
5. Що таке структурно-логічна схема навчального процесу?
6. У чому відмінність навчального плану бакалавра від навчального плану спеціаліста або магістра?
7. Які види практики передбачені навчальним планом спеціаліста і магістра?
8. Яка існує перспектива вдосконалення навчального процесу підготовки фахівців з обліку і аудиту?

Тема 3. Міжнародні стандарти освіти для професійних бухгалтерів та підвищення кваліфікації.

Навчальні елементи, що повинні бути засвоєні:

- ↳ мета, галузь використання і розробка МСО;
- ↳ концептуальна основа МСО;
- ↳ вступні вимоги програми професійної освіти бухгалтерів;
- ↳ зміст програм професійної освіти бухгалтерів;
- ↳ професійні навички;
- ↳ професійні цінності, етика й відносини;
- ↳ вимоги до практичного досвіду;
- ↳ оцінка професійних здібностей і компетентності;
- ↳ постійний професійний розвиток;
- ↳ тренінг → освіта → навчання → розвиток;
- ↳ програми підвищення кваліфікації: сертифікація аудиторів, CAP, CIPA, DipIFR (ACCA), національні програми.

Рекомендована література:

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік: роздуми вченого. — Житомир: ПП «Рута», 2001. — 100 с. [стор. 62-68].

2. Бутинець Ф.Ф. Історія бухгалтерського обліку: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів, що навчаються за освітньо-проф. програмою підготовки бакалавра з економіки зі спеціальності «Облік і аудит» / Житомирський інженерно-технологічний ін-т. — 2-е вид., доп. і перероб. — Житомир: ПП «Рута», 2001. — 512с. [стор. 442-474].

3. Казанова М. Профессия «Бухгалтер». — Х. : Фактор, 2008. — 192с. [стор. 95-101].

4. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти / Європейська асоціація із забезпечення якості вищої освіти. — К. : Ленвіт, 2006. — 36с.

5. Харламова О.В. Вступ до спеціальності «Облік і аудит»: Навчальний посібник. - Х.: ХНАМГ, 2009 - 162 с. [стор. 21-44].

Питання для самоконтролю знань

1. Який орган чи установа є розробником Міжнародних стандартів освіти бухгалтерів?
2. В якому році було вперше видано Міжнародні стандарти освіти для професійних бухгалтерів?
3. Скільки стандартів включала перша редакція МСО?
4. Скільки Міжнародних стандартів освіти бухгалтерів існує сьогодні?
5. Дайте визначення та поясніть призначення Міжнародних стандартів освіти бухгалтерів.
6. В чому полягає мета Міжнародних стандартів освіти бухгалтерів?
7. Дайте визначення поняття «професійний бухгалтер» в контексті Міжнародних стандартів освіти бухгалтерів.
8. Дайте визначення поняття «технічний бухгалтерський персонал» в контексті Міжнародних стандартів освіти бухгалтерів.
9. Що розуміють під професійною освітою бухгалтерів?
10. Дайте визначення поняття «професійні знання».
11. Дайте визначення поняття «професійні навички».
12. Дайте визначення поняття «професійні цінності, етика та ставлення».
13. Як називається сукупність професійних знань, навичок, цінностей, етика та ставлення?
14. Дайте визначення поняття «здібності» і поясніть його зміст.
15. Дайте визначення поняття «компетентність» і поясніть його зміст.
16. Як результат навчання виражаються здібності чи компетентність?
17. Як результат виконання виражаються здібності чи компетентність?
18. Властивості, потенціал і опанування – ці ключові поняття, що характеризують: здібність чи компетентність?
19. Дії, факт і демонстрація – ці ключові поняття, що характеризують: здібність чи компетентність?
20. Перелічіть види професійних здібностей.

21. Перелічить види компетентності.
22. Розкрийте взаємозв'язок між ключовими поняттями концепцій освіти та розвитку у термінології Комітету з освіти.
23. Як трактують поняття «розвиток» у термінології Комітету з освіти?
24. Як трактують поняття «навчання» у термінології Комітету з освіти?
25. Як трактують поняття «освіта» у термінології Комітету з освіти?
26. Як трактують поняття «тренінг» у термінології Комітету з освіти?
27. Що означає «кваліфікація професійного бухгалтера»?
28. Перелічить всі Міжнародні стандарти освіти професійних бухгалтерів.
29. Коротко розкрийте зміст і призначення кожного МСО.
30. Дайте визначення поняття «постійний професійний розвиток (ППР)» і поясніть його зміст.
31. Обґрунтуйте необхідність підвищення кваліфікації бухгалтерів.
32. Поясніть призначення сертифікації професійних бухгалтерів.
33. Окресліть основні риси процесу сертифікації бухгалтерів в Україні.
34. Які програми сертифікації бухгалтерів існують на рівні країн СНД?
35. Розкрийте сутність і процес сертифікації за програмою CPA.
36. Наведіть кваліфікаційні вимоги для отримання сертифікатів CAP та CPA.
37. Які існують в світі класичні атестаційні сертифікати?
38. Розкрийте сутність і процес сертифікації за програмою CPA.
39. Розкрийте сутність і процес сертифікації за програмою ACCA Professional Scheme.
40. Розкрийте сутність і процес сертифікації за програмою Diploma in International Financial Reporting (російською мовою)- (DipIFR (Rus)).
41. Розкрийте сутність і процес сертифікації за програмою CIMA.
42. Розкрийте сутність і процес сертифікації за програмами CPA, CFA, CMA, CIA і FRM, CMA.

Тема 4. Презентація професорсько-викладацького складу кафедри Обліку і аудиту ХНАМГ

Самостійна робота не передбачена робочою навчальною програмою дисципліни.

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ (ЗМ) 2. ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ ОБЛІКУ І АУДИТУ.
(24 год./ 1,17 КРЕДИТУ)**

Тема 5. Історичні аспекти виникнення і розвитку обліку і аудиту. Навчальні елементи, що повинні бути засвоєні:

- початок зародження бухгалтерії;
- освоєння чисел та підрахунків;
- початки бухгалтерії в античному світі та середньовіччі;
- зародження та формування бухгалтерської науки;
- формування бухгалтерських шкіл в Європі та США;
- історія виникнення і розвитку форм бухгалтерського обліку та формування теорії подвійного відображення фактів господарювання;
- облік на території України в дослов'янський період та в добу Київської Русі й Польсько-Литовської держави;
- історія становлення бухгалтерського обліку в Україні;
- теорії виникнення аудиту: теорія потреби потенційного чи існуючого інвестора, теорія агентів (або управляючих), теорія мотивації;
- виникнення аудиту в світі: Єгипет, Вавилон, Рим і Греція;
- епоха Середньовіччя: Венеція, Флоренція, Генуя;
- розвиток аудиту в Європі: Франція і Англія;
- розвиток аудиту в епоху Відродження: Італія, Великобританія;
- становлення аудиту в XVI-XIX століттях. Аудит в XX столітті. Становлення і розвиток аудиту в Україні.

Рекомендована література:

1. Бутинець Ф.Ф. Аудит: Підручник для студентів спеціальності “Облік і аудит” вищих навчальних закладів. – 4-те вид., перероб. та доп. – Житомир: ПП “Рута”, 2005. – 512 с. [стор. 451-493].

2. Бутинець Ф.Ф. Історія бухгалтерського обліку: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів, що навчаються за освітньо-проф. програмою підготовки бакалавра з економіки зі спеціальності «Облік і аудит» / Житомирський інженерно-технологічний ін-т. — 2-е вид., доп. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2001. — 512с. [стор. 10-178], [стор. 475-499].
3. Даньків Й.Я., Остап'юк М.Я. Бухгалтерський облік: підручник. — К. : Знання, 2007. — 469с. [стор. 17-36].
4. Остап'юк М. Я., Лучко М. Р., Даньків Й. Я. Історія бухгалтерського обліку: світ і Україна. Курс лекцій: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Європейський ун-т. — К. : Видавництво Європейського ун-ту, 2006. — 170с.
5. Пачоли Лука. Трактат о счетах и записях: первое в истории руководство по бухгалтерскому учету. — Х. : Фактор, 2008. — 128с.
6. Соколов Я.В. Очерки по истории бухгалтерского учета. — М.: Финансы и статистика, 1991. — 400 с.
7. Усач Б.Ф. Аудит за міжнародними стандартами: монографія. — К. : Знання, 2005. — 247с. [стор. 14-19].
8. Харламова О.В. (співавтори Гордієнко Н.І., Карпенко М.Ю.) Аудит, методика і організація: Навчальний посібник (для студентів економічних спеціальностей) - Харків: ХНАМГ, 2007. — 452 с. [стор. 6-14].
9. Харламова О.В. Вступ до спеціальності «Облік і аудит»: Навчальний посібник. - Х.: ХНАМГ, 2009 - 162 с. [стор. 48-69].
10. Чацкіс Е.Д., Лысюк А.Н. Бухгалтерский учет: основы теории и практики. — Донецк : Сталкер, 1999. — 271с. [стор. 3-11].

Питання для самоконтролю знань

1. Коли почалося дослідження історії бухгалтерського обліку?
2. Назвіть підходи до вивчення історії виникнення і розвитку бухгалтерського обліку.
3. Охарактеризуйте філософський підхід до вивчення історії виникнення і розвитку бухгалтерського обліку і назвіть його прихильників.
4. Охарактеризуйте документальний підхід до вивчення історії виникнення і розвитку бухгалтерського обліку і назвіть його прихильників.

5. Охарактеризуйте синтетичний підхід до вивчення історії виникнення і розвитку бухгалтерського обліку і назвіть його прихильників.
6. Охарактеризуйте аналітичний підхід до вивчення історії виникнення і розвитку бухгалтерського обліку і назвіть його прихильників.
7. В якій країні вперше проявилися облікові процедури?
8. Чим характерний облік Стародавнього світу?
9. Назвіть характерні риси обліку елліністичного періоду в Стародавній Греції і Давньому Римі.
10. В якій країні виникли перші принципи класифікації рахунків: матеріальні, особові та фінансові?
11. Облікова система якої країни вперше використала прибутково-видаткову книгу і книгу рахунків клієнта?
12. Які дві парадигми обліку виникли в епоху Середньовіччя?
13. Чим відрізняються дві основні парадигми обліку — камеральна і проста бухгалтерія?
14. Яке основне досягнення розвитку обліку в епоху Середньовіччя?
15. Хто був першою посадовою особою, яка отримала звання бухгалтера?
16. Хто і коли започаткував облік як науку?
17. Чим знаменні для розвитку обліку імена Б. Котрульї та Л. Пачолі?
18. Охарактеризуйте відмінності італійської класичної бухгалтерії від «венеціанської» форми бухгалтерії.
19. Яка країна стала родоначальником юридичного напрямку в бухгалтерському обліку?
20. У чому полягав погляд Дієго дель Кастілло на облік?
21. У чому полягають особливості німецької бухгалтерії Середньовіччя?
22. В якій країні зародився афоризм, який часто цитують і зараз: «Облік — це функція управління»?
23. У чому відмінність юридичного та економічного напрямків розвитку обліку? Назвіть прихильників кожного з цих напрямків.
24. У чому полягав внесок американської школи рахівництва до розвитку теорії бухгалтерського обліку?
25. Розкрийте особливості розвитку обліку в Україні в період до XV ст.

26. Розкрийте особливості розвитку обліку в Україні в період XV — XVIII ст.
27. Коли в Україні почала формуватися російська бухгалтерська школа?
28. Які спеціальні навчальні заклади, що готували бухгалтерів, виникли в Україні у XIX ст. та на початку XX ст.?
29. Як розвивався облік в Україні у першій половині XX ст.?
30. Які риси притаманні сучасному етапу розвитку бухгалтерського обліку в Україні?
31. Що означає «гармонізація» і «стандартизація» обліку?
32. Які існують теорії виникнення аудиту?
33. У чому полягає сутність теорії потреби потенційного інвестора?
34. У чому полягає сутність теорії управляючих?
35. У чому полягає сутність теорії мотивації?
36. Який аспект відрізняє теорії виникнення аудиту?
37. Які Ви бачите передумови виникнення аудиту?
38. В яких країнах виник аудит?
39. Чим відрізняється господарський контроль від державного? В яких країнах кожен з названих вище панував у Стародавньому світі?
40. В який період відбулося розмежування функцій обліку і аудиту? Чому?
41. Які риси притаманні аудиту в країнах Середземномор'я в період Середньовіччя?
42. Які риси притаманні аудиту в країнах Європи в період Середньовіччя?
43. Як розвивався аудит в епоху Відродження?
44. Чим характеризувався аудит в Італії в епоху Відродження?
45. Коли і в якій країні було видано перший законодавчий акт, що регламентував аудиторську діяльність?
46. Які принципи було покладено в основу незалежного аудиту?
47. Назвіть особливості розвитку аудиту в період 1500-1860 рр.
48. Назвіть офіційну дату виникнення незалежного аудиту в сучасному його значенні. З якою подією це пов'язано?
49. Які особливості властиві розвитку аудиту в світі в першій половині XX ст.?
50. Які особливості притаманні розвитку аудиту в світі в другій половині XX ст.? Які здобутки це принесло?

51. Розкрийте процес розвитку аудиту в Україні до ХХ ст.
52. Які проблеми з існуванням аудиту створювала командно-адміністративна система СРСР?
53. З чим пов'язаний розвиток аудиту наприкінці ХХ ст. в Україні?
54. Які характерні риси властиві кожному з чотирьох етапів розвитку аудиту в Україні?

Тема 6. Основні професійні вимоги до бухгалтерів і аудиторів та їх функціональні обов'язки

Навчальні елементи, що повинні бути засвоєні:

- ↪ посади, що займають фахівці з обліку і аудиту;
- ↪ завдання, обов'язки, професійні знання та кваліфікаційні вимоги до фахівців відповідних посад: конторський службовець (бухгалтерія), рахівник, обліковець з реєстрації бухгалтерських даних, касир (на підприємстві, в установі, організації), бухгалтер, економіст з бухгалтерського обліку та аналізу господарської діяльності, бухгалтер-ревізор, аудитор, бухгалтер (з дипломом спеціаліста), головний бухгалтер;
- ↪ сучасні професійні вимоги до бухгалтерів.

Рекомендована література:

1. Бутинець Ф.Ф. Історія бухгалтерського обліку: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів, що навчаються за освітньо-проф. програмою підготовки бакалавра з економіки зі спеціальності «Облік і аудит» / Житомирський інженерно-технологічний ін-т. — 2-е вид., доп. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2001. — 512с. [стор. 429-442].
2. Казанова М. Профессия «Бухгалтер». — Х. : Фактор, 2008. — 192с. [стор. 18-34].
3. Наказ Державного комітету з питань технічного регулювання й споживчої політики «Класифікатор професій ДК 003:2005» № 375 від 26.12.2005 р.
4. Усач Б.Ф. Аудит за міжнародними стандартами: монографія. — К. : Знання, 2005. — 247с. [стор. 10-178].
5. Харламова О.В. Вступ до спеціальності «Облік і аудит»: Навчальний посібник. - Х.: ХНАМГ, 2009 - 162 с. [стор. 30-32].
6. Чебанова Н. В., Чупырь Т., Чупырь В. Организация бухгалтерского учета. — Х. : Фактор, 2008. — 480с. [стор. 191-195].

Питання для самоконтролю знань

1. Назвіть можливі місця роботи випускників, які навчалися за спеціальністю «Облік та аудит».
2. Розкрийте завдання, обов'язки, професійні знання та кваліфікаційні вимоги до конторських службовців (бухгалтерія).
3. Розкрийте завдання, обов'язки, професійні знання та кваліфікаційні вимоги до рахівників.
4. Розкрийте завдання, обов'язки, професійні знання та кваліфікаційні вимоги до обліковців з реєстрації бухгалтерських даних.
5. Розкрийте завдання, обов'язки, професійні знання та кваліфікаційні вимоги до касирів.
6. Розкрийте завдання, обов'язки, професійні знання та кваліфікаційні вимоги до бухгалтерів.
7. Розкрийте завдання, обов'язки, професійні знання та кваліфікаційні вимоги до економістів з бухгалтерського обліку та аналізу господарської діяльності.
8. Розкрийте завдання, обов'язки, професійні знання та кваліфікаційні вимоги до бухгалтерів-ревізорів.
9. Розкрийте завдання, обов'язки, професійні знання та кваліфікаційні вимоги до аудиторів.
10. Розкрийте завдання, обов'язки, професійні знання та кваліфікаційні вимоги до бухгалтерів (з дипломом спеціаліста).
11. Розкрийте завдання, обов'язки, професійні знання та кваліфікаційні вимоги до головних бухгалтерів.
12. Охарактеризуйте сучасні вимоги до бухгалтерів.
13. Які нові знання потрібні сучасному бухгалтеру?

Тема 7. Сучасні бухгалтери: права, організація праці, відповідальність

Навчальні елементи, що повинні бути засвоєні:

- ↳ права бухгалтера як найманого працівника;
- ↳ посадові права бухгалтера і головного бухгалтера;
- ↳ організація праці в бухгалтерії;
- ↳ дисциплінарна, матеріальна, адміністративна, кримінальна відповідальність сучасного бухгалтера.

Рекомендована література:

1. Бутинець Ф. Ф., Бондар В. П., Канурна З. Ф., Малюга Н. М., Мошенський С. З. Звітність підприємства: Навч. посібник / Ф.Ф. Бутинець (ред.), Н.А. Остап'юк (ред.). — 2.вид., перероб. і доп. — Житомир : ЖДТУ, 2005. — 427с. [стор. 37-40].
2. Казанова М. Професія «Бухгалтер». — Х. : Фактор, 2008. — 192с. [стор. 11-18], [стор. 34-43], [стор. 73-95].
3. Харламова Вступ до спеціальності «Облік і аудит»: Навчальний посібник.- Х.: ХНАМГ, 2009 - 162 с. [стор. 86-97].
4. Чебанова Н. В., Чупырь Т., Чупырь В. Организация бухгалтерского учета. — Х. : Фактор, 2008. — 480с. [стор. 23-72].

Питання для самоконтролю знань

1. Якими документами визначені основні трудові права працівників?
2. Які трудові права встановлені Конституцією України?
3. Які трудові права встановлені Кодексом законів про працю (КЗпП) України?
4. Перелічить основні посадові права бухгалтера?
5. Які додаткові посадові права має головний бухгалтер у порівнянні з бухгалтером?
6. Що є складовими частинами облікової інформації?
7. Що таке «бухгалтерський ланцюг»?
8. Дайте визначення поняття «первинний документ».
9. Дайте визначення поняття «обліковий регістр».
10. Дайте визначення поняття «звітність».
11. Охарактеризуйте вимоги до організації роботи працівників обліку.
12. У чому полягає мета наукової організації праці бухгалтера?
13. Чією компетенцією є організація бухгалтерського обліку на підприємстві?
14. Сформулюйте, що розуміють під «організацією праці людей, зайнятих бухгалтерським обліком».
15. У чому суть поділу праці бухгалтерського персоналу?
16. У чому суть кооперування праці бухгалтерського персоналу?
17. Перелічить форми організації бухгалтерського обліку відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»?

18. Назвіть типи організаційної структури апарату бухгалтерського обліку.
19. Охарактеризуйте лінійну структуру організації бухгалтерської служби.
20. Охарактеризуйте лінійно-штабну структуру організації бухгалтерської служби.
21. Охарактеризуйте комбіновану структуру організації бухгалтерської служби.
22. Назвіть види відповідальності бухгалтера.
23. Розкрийте сутність дисциплінарної відповідальності.
24. Яким чином реалізується дисциплінарна відповідальність?
25. Що таке «трудова дисципліна»?
26. Розкрийте сутність матеріальної відповідальності.
27. В яких межах може застосовуватися матеріальна відповідальність до бухгалтера?
28. За яких умов бухгалтера може бути притягнуто до повної матеріальної відповідальності?
29. Розкрийте сутність кримінальної відповідальності.
30. Що є підставою для кримінальної відповідальності?
31. За які порушення бухгалтера може бути притягнуто до кримінальної відповідальності?
32. Які покарання передбачені в межах кримінальної відповідальності?
33. Що розуміють під зловживанням владою або службовим становищем?
34. Що розуміють під службовою недбалістю?
35. Розкрийте сутність адміністративної відповідальності.
36. Що розуміють під адміністративним правопорушенням?
37. Які покарання передбачені в межах адміністративної відповідальності?
38. За які порушення бухгалтера може бути притягнуто до адміністративної відповідальності?
39. Який вид відповідальності найпоширеніший серед бухгалтерів?

Тема 8. Професійна етика бухгалтерів і аудиторів

Навчальні елементи, що повинні бути засвоєні:

- ↳ Кодекс етики професійних бухгалтерів;
- ↳ загальне застосування Кодексу, фундаментальні принципи;
- ↳ професійні бухгалтери-практики: професійне призначення, конфлікт інтересів, повторні висновки, гонорари та інші типи винагороди, маркетинг професійних послуг, подарунки та знаки гостинності, зберігання активів клієнта, об'єктивність і незалежність;
- ↳ професійні бухгалтери в бізнесі: потенційні конфлікти, складання та подання інформації, достатня компетентність, фінансові інтереси, заохочення.

Рекомендована література:

1. Усач Б.Ф. Аудит за міжнародними стандартами: монографія. — К. : Знання, 2005. — 247с. [стор. 32-39].
2. Харламова О.В. Вступ до спеціальності «Облік і аудит»: Навчальний посібник. - Х.: ХНАМГ, 2009 - 162 с. [стор. 99-107].
3. Чебанова Н. В., Чупырь Т., Чупырь В. Организация бухгалтерского учета. — Х. : Фактор, 2008. — 480с. [стор. 191-195].

Питання для самоконтролю знань

1. У чому необхідність Кодексу професійної етики у будь-якій професії?
2. Який орган чи установа є розробником Кодексу етики професійних бухгалтерів?
3. Як Кодекс етики професійних бухгалтерів співвідноситься із законодавством різних країн?
4. Чим обумовлена необхідність Кодексу етики професійних бухгалтерів?
5. Хто є професійним бухгалтером в контексті Кодексу етики професійних бухгалтерів?
6. Чим відрізняються професійний бухгалтер-практик від професійного бухгалтера у бізнесі?
7. На скільки частин поділений Кодекс етики професійних бухгалтерів?

8. Яке призначення має частина А Кодексу етики професійних бухгалтерів?
9. Яке призначення має частина В Кодексу етики професійних бухгалтерів?
10. Яке призначення має частина С Кодексу етики професійних бухгалтерів?
11. Перелічить та стисло охарактеризуйте фундаментальні принципи, яких повинен дотримуватись професійний бухгалтер.
12. Які існують загрози дотриманню фундаментальних принципів?
13. Які ситуації розглядають у частині В Кодексу етики професійних бухгалтерів?
14. Які ситуації розглядають у частині С Кодексу етики професійних бухгалтерів?
15. Наведіть приклади ситуації, в якій порушують принципи професійної етики бухгалтерів.

Тема 9. Ринок бухгалтерських та аудиторських послуг.

Навчальні елементи, що повинні бути засвоєні:

- ↳ поняття бухгалтерського аутсорсингу та види бухгалтерських послуг;
- ↳ тенденції розвитку ринку бухгалтерських послуг;
- ↳ ринок аудиторських послуг;
- ↳ види аудиторських послуг;
- ↳ тенденції розвитку ринку аудиторських послуг;
- ↳ «Велика четвірка».

Рекомендована література:

1. Усач Б.Ф. Аудит за міжнародними стандартами: монографія. — К. : Знання, 2005. — 247с. [стор. 10-14], [стор. 19-27].
2. Харламова О.В. Вступ до спеціальності «Облік і аудит»: Навчальний посібник. - Х.: ХНАМГ, 2009 - 162 с. [стор. 108-125].

Питання для самоконтролю знань

1. Розкрийте сутність поняття бухгалтерського аутсорсингу.
2. Які функції найчастіше передаються на аутсорсинг?
3. В чому полягає потреба в аутсорсингу саме бухгалтерських послуг?
4. Яким чином у законодавстві регламентовано аутсорсинг бухгалтерських послуг?
5. Які обов'язки покладають на бухгалтерську аутсорсингову компанію?
6. Назвіть переваги та недоліки бухгалтерського аутсорсингу.
7. Перелічіть спектр найбільш поширених бухгалтерських послуг.
8. Дайте стисло характеристику кожного виду бухгалтерських послуг.
9. У чому полягають тенденції розвитку ринку бухгалтерських послуг?
10. Яким документом і в якому році було юридично внормовано аудиторську справу в нашій країні?
11. Які цінові тенденції притаманні аудиторському ринку України?
12. Які аудиторські послуги є найпоширенішими в Україні?
13. Назвіть і стисло охарактеризуйте основні види аудиторських послуг.
14. У чому полягають тенденції розвитку ринку аудиторських послуг?
15. Які першочергові завдання стоять на шляху розвитку аудиту?
16. Що таке «Велика четвірка»?
17. Які фірми входять до складу «Великої четвірки»?
18. Розкрийте основні етапи історичного розвитку «Великої четвірки».
19. Охарактеризуйте історичні кроки становлення, сучасне положення і особливості діяльності Pricewaterhouse Coopers (PwC).
20. Охарактеризуйте історичні кроки становлення, сучасне положення і особливості діяльності «Делойт».
21. Охарактеризуйте історичні кроки становлення, сучасне положення і особливості діяльності Ernst & Young.
22. Охарактеризуйте історичні кроки становлення, сучасне положення і особливості діяльності KPMG.

Тема 10. Міжнародні та національні професійні організації бухгалтерів і аудиторів

Навчальні елементи, що повинні бути засвоєні:

- ↳ Міжнародна федерація бухгалтерів (МФБ);
- ↳ професійні організації Америки, Великобританії, Франції та інших держав світу;
- ↳ Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України;
- ↳ Українська асоціація сертифікованих бухгалтерів і аудиторів (УАСБА);
- ↳ Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України;
- ↳ Аудиторська палата України;
- ↳ Спілка аудиторів України.

Рекомендована література:

1. Бутинець Ф.Ф. Історія бухгалтерського обліку: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів, що навчаються за освітньо-проф. програмою підготовки бакалавра з економіки зі спеціальності «Облік і аудит» / Житомирський інженерно-технологічний ін-т. — 2-е вид., доп. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2001. — 512с. [стор. 406-428].
2. Харламова О.В. Вступ до спеціальності «Облік і аудит»: Навчальний посібник. - Х.: ХНАМГ, 2009 - 162 с. [стор. 127-136].

Питання для самоконтролю знань

1. Що таке Міжнародна федерація бухгалтерів (МФБ)?
2. Як реалізуються основні завдання МФБ?
3. Що таке Євразійська рада сертифікованих бухгалтерів і аудиторів (ЄРСБА) і в чому полягають її основні завдання?
4. Які існують професійні організації бухгалтерів в Америці?
5. Які існують професійні організації бухгалтерів у Великобританії?
6. Які існують професійні організації бухгалтерів у Франції?
7. Охарактеризуйте історичні кроки становлення, сучасне положення і особливості діяльності Федерації професійних бухгалтерів і аудиторів України (ФПБАУ).
8. Охарактеризуйте історичні кроки становлення, сучасне положення і особливості діяльності Української асоціації сертифікованих бухгалтерів і аудиторів (УАСБА).

9. Охарактеризуйте історичні кроки становлення, сучасне положення і особливості діяльності Федерації аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України.
10. Охарактеризуйте історичні кроки становлення, сучасне положення і особливості діяльності Аудиторської палати України.
11. Охарактеризуйте історичні кроки становлення, сучасне положення і особливості діяльності Всеукраїнської професійної громадської організації „Спілка аудиторів України” (ВПГО „САУ”).
12. Назвіть і охарактеризуйте організаційні моделі взаємодії держави й професійних організацій бухгалтерів і аудиторів.

Тема 11. Професійна бухгалтерська та аудиторська преса.

Навчальні елементи, що повинні бути засвоєні:

- ↳ «Податки та бухгалтерський облік».
- ↳ «БУХГАЛТЕРІЯ. Право. Податки. Консультації».
- ↳ «Все про бухгалтерський облік».
- ↳ «Школа професійного бухгалтера».
- ↳ «Адвокат Бухгалтера».
- ↳ Журнал «Комп'ютерна Бухгалтерія».
- ↳ «Податкове Планування».
- ↳ «Експрес-аналіз законодавчих і нормативних актів».
- ↳ «Консультант бухгалтера».
- ↳ «Сучасний бухгалтер».
- ↳ «Енциклопедія бухгалтера й економіста».

Рекомендована література:

1. Бутинець Ф.Ф. Історія бухгалтерського обліку: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів, що навчаються за освітньо-проф. програмою підготовки бакалавра з економіки зі спеціальності «Облік і аудит» / Житомирський інженерно-технологічний ін-т. — 2-е вид., доп. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2001. — 512с. [стор. 179-203].

2. Харламова О.В. Вступ до спеціальності «Облік і аудит»: Навчальний посібник. - Х.: ХНАМГ, 2009 - 162 с. [стор. 137-144].

Питання для самоконтролю знань

1. Назвіть найпоширеніші видання професійної і аудиторської преси.
2. Розкрийте особливості видання «Податки та бухгалтерський облік».

3. Розкрийте особливості видання «БУХГАЛТЕРІЯ. Право. Податки. Консультації».
4. Розкрийте особливості видання «Все про бухгалтерський облік».
5. Розкрийте особливості видання «Адвокат Бухгалтера».
6. Розкрийте особливості видання «Комп'ютерна Бухгалтерія».
7. Розкрийте особливості видання «Податкове Планування».
8. Розкрийте особливості видання «Експрес-аналіз законодавчих і нормативних актів».
9. Розкрийте особливості видання «Консультант бухгалтера».
10. Розкрийте особливості видання «Сучасний бухгалтер».
11. Розкрийте особливості видання «Енциклопедія бухгалтера й економіста».
12. Дайте загальну характеристику ринку бухгалтерської і аудиторської преси.
13. Окресліть основні проблеми ринку бухгалтерської і аудиторської преси.
14. Які тенденції притаманні ринку бухгалтерської і аудиторської преси?

Тема 12. Законодавство України про бухгалтерський облік і аудит

Навчальні елементи, що повинні бути засвоєні:

- ↳ державне регулювання бухгалтерського обліку в Україні;
- ↳ основні положення Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»;
- ↳ основні положення Закону України «Про аудиторську діяльність»;
- ↳ загальні відомості про національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку;
- ↳ загальні відомості про Міжнародні стандарти обліку і звітності;
- ↳ загальні відомості про Міжнародні стандарти аудиту.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 р. // Урядовий кур'єр, 1999, 09, 01.09.99 № 162.
2. Закон України «Про аудиторську діяльність» № 3125-XII від 22.04.1993 р. (в редакції від 14 вересня 2006 року № 140-V) // Урядовий кур'єр, 1993, 06, 03.06.93 № 80 – 81; Урядовий кур'єр, 2006, 10, 18.10.2006 № 195.
3. Даньків Й.Я., Остап'юк М.Я. Бухгалтерський облік: підручник. — К. : Знання, 2007. — 469с. [стор. 311-320].
4. Казанова М. Професія «Бухгалтер». — Х. : Фактор, 2008. — 192с. [стор. 9-11].
5. Усач Б.Ф. Аудит за міжнародними стандартами: монографія. — К. : Знання, 2005. — 247с. [стор. 27-30], [стор. 40-68].
6. Харламова О.В. Вступ до спеціальності «Облік і аудит»: Навчальний посібник. - Х.: ХНАМГ, 2009 - 162 с. [стор. 145-157].
7. Чебанова Н. В., Чупыр Т., Чупыр В. Организация бухгалтерского учета. — Х. : Фактор, 2008. — 480с. [стор. 12-18].

Питання для самоконтролю знань

1. Який документ регламентує державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні?
2. Що є метою державного регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні?

3. Який орган чи установа здійснює загальне керівництво господарським обліком в Україні?
4. Який орган чи установа регулює питання методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності?
5. У чому полягають методологічні функції Міністерства фінансів України?
6. Який орган чи установа здійснює керівництво обліком в кредитних і банківських установах?
7. Який орган чи установа здійснює методологічне керівництво бюджетним обліком?
8. Який орган чи установа здійснює методологічне керівництво обліком у галузях?
9. Які функції покладені на Методологічну раду з бухгалтерського обліку при Міністерстві фінансів України?
10. Який орган чи установа організовує і проводить статистичне спостереження, аналіз та надання користувачам інформації про соціально-економічні явища і процеси?
11. Чи розробляє Держкомстат систему показників, за якими ведеться облік, уніфікація форм звітності, розробка і затвердження типових форм первинного обліку?
12. Яким документом визначено правові засади бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Україні?
13. На які суб'єкти господарювання поширюються положення Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»?
14. Що згідно із Законом «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» є метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності?
15. Дайте визначення поняття «принцип бухгалтерського обліку»?
16. Назвіть основні принципи бухгалтерського обліку в Україні?
17. Чи може вестися бухгалтерський облік і складатися фінансова звітність в іноземній валюті?
18. Хто несе відповідальність за організацію бухгалтерського обліку на підприємстві?
19. Які форми включає фінансова звітність і ким встановлюється порядок їх заповнення?

20. Яким документом визначені правові засади здійснення аудиторської діяльності в Україні?
21. На які суб'єкти господарювання поширюються положення Закону України «Про аудиторську діяльність»?
22. Як у законодавстві визначається аудиторська діяльність?
23. Чим аудит відрізняється від аудиторської діяльності?
24. Ким здійснюється аудит?
25. За чією ініціативою здійснюється аудит?
26. Хто може бути аудитором і за яких умов?
27. В яких випадках здійснюється обов'язковий аудит?
28. Стисло охарактеризуйте перелік і зміст розділів Закону України «Про аудиторську діяльність».
29. Які права надано аудиторам відповідно до діючого законодавства?
30. Які обов'язки покладено на аудиторів відповідно до законодавства?
31. Дайте визначення поняття «національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку (П(С)БО)».
32. Ким затверджуються П(С)БО?
33. З яких частин складаються національні Положення (стандарти)?
34. На які групи поділені П(С)БО?
35. Як П(С)БО співвідносяться з МСБО і МСФЗ?
36. Чим обумовлена необхідність розробки єдиних стандартів фінансової звітності?
37. Скільки видано Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку і скільки з них діють?
38. Яке основне призначення Міжнародних стандартів обліку і звітності?
39. Чим відрізняються Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку від Міжнародних стандартів фінансової звітності?
40. Назвіть всі складові Міжнародних стандартів фінансової звітності.
41. Чи мають Міжнародні стандарти фінансової звітності правову чи іншу перевагу над національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку певних країн?
42. Для чого сьогодні використовують Міжнародні стандарти фінансової звітності?

43. У чому полягають переваги впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні?
44. Що розуміють під аудиторськими стандартами?
45. Які саме питання визначають МСА?
46. У чому полягає призначення МСА?
47. Які існують рівні аудиторських стандартів?
48. На які групи поділені МСА?
49. Які групи стандартів, крім МСА, використовують в аудиторській практиці?

3.2. Підготовка реферату на обрану згідно із завданням тему

У процесі самостійної роботи з навчальної дисципліни студенти виконують не лише стандартні, а й творчі індивідуальні завдання за власним вибором. Індивідуальні завдання сприяють поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, закріпленню і узагальненню отриманих знань, формуванню вмінь використання знань для комплексного вирішення відповідних професійних завдань.

Індивідуальна творча робота студента оформлюється у вигляді реферату з певної наукової проблеми, що повинен містити систематизоване викладення сутності проблеми, фактичний матеріал, обґрунтовані висновки, список використаних джерел.

Термін “реферат” має латинське коріння і в дослівному перекладі означає “докладаю, повідомляю”. Словники визначають його значення як “короткий виклад письмово або у формі публічної доповіді змісту книги, вчення, наукової проблеми, результатів наукового дослідження.

Реферат - це вид індивідуального завдання, який передбачає вирішення конкретних практичних навчальних задач з використанням відомого, а також самостійно вивченого теоретичного матеріалу. Складником такої роботи можуть бути програмні продукти та графічний матеріал, який виконують відповідно до чинних нормативних вимог та із застосуванням комп’ютерної графіки.

Виконання реферату сприяє поглибленню і розширенню теоретичних знань студентів з окремих тем дисципліни, розвиває навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою. Від студента вимагають ретельної роботи з різноманітними джерелами інформації, збирання необхідних даних, їх аналіз і систематизація.

В процесі підготовки реферату студент здобуває і вдосконалює вміння та навички творчої, науково-дослідницької праці, привчається до належного оформлення результатів дослідження. Підготовлені студентами реферати є складовою Звіту про виконання самостійної роботи.

Метою підготовки реферату є демонстрація вміння критично осмислювати вивчений матеріал, аналізувати міжнародний та національний досвід, узагальнювати та описувати свої власні спостереження, практично реалізувати теоретичні положення в самостійних розробках. Бажаною вимогою є висвітлення своєї дослідницької роботи.

Загальні вимоги до реферату:

- ↳ чіткість та логічна послідовність викладення матеріалу;
- ↳ переконливість аргументації;
- ↳ стислість і точність формулювань, що виключають можливість неоднозначного тлумачення;
- ↳ конкретність викладення результатів дослідження;
- ↳ обґрунтованість рекомендацій та пропозицій.

Етапи роботи над рефератом

- ↳ Вибір і формулювання теми. Тема повинна бути не тільки актуальною за своїм значенням, але оригінальною, цікавою за змістом.
- ↳ Підбір і вивчення основних джерел за темою (як правило, не менше 5).
- ↳ Складання бібліографії.
- ↳ Обробка і систематизація інформації.
- ↳ Розробка плану реферату.
- ↳ Написання реферату.
- ↳ Оформлення реферату.

Зміст роботи повинен відображати:

- ↳ знання сучасного стану проблеми;
- ↳ обґрунтування вибраної теми;
- ↳ використання відомих результатів і фактів;
- ↳ повноту цитованої літератури, посилення на роботи вчених, що займаються даною проблемою;
- ↳ актуальність поставленої проблеми;
- ↳ матеріал, що підтверджує наукове, або практичне значення на даний час.

Структурно реферат повинен містити 4 основних частини:

- ↳ вступ,
- ↳ основна частина,
- ↳ висновок,
- ↳ список літератури.

За наявності додатків інформація про них повинна міститися в змісті. Додатки можуть містити документи, ілюстрації, таблиці, схеми, словник використовуваних термінів та ін.

Вступ повинен включати коротке обґрунтування актуальності теми реферату, оцінку стану досліджуваного питання, проблеми, постановку мети і формулювання завдань, які автор ставить перед собою, а також короткий огляд вивченої літератури, інших джерел інформації. Обсяг вступу складає 1 - 2 сторінки тексту. У вступі, як правило, висвітлюється:

- ↳ актуальність теми реферату, зв'язок з сьогоденням, значущість в майбутньому;
- ↳ нові сучасні підходи до вирішення проблеми;
- ↳ наявність суперечливих точок зору на проблему;
- ↳ протилежність побутових уявлень і наукових даних;
- ↳ особисті мотиви і обставини виникнення інтересу до даної теми.

Основна частина реферату містить матеріал, який відібраний студентом для розгляду проблеми. Середній обсяг основної частини реферату - 10 сторінок. Необхідно звернути увагу на обґрунтований розподіл матеріалу на параграфи, уміння формулювати їх назву, дотримання логіки викладу. В основній частині повинна бути викладена власна думка із заявленої проблеми і сформульовані самостійні висновки, що посилаються на приведені факти. При викладі основної частини не слід відступати від теми, а факти повинні бути науково достовірними. Посилання на авторів, чії думки, інформація використані в рефераті, обов'язкові. Вивчення та аналіз теоретичних джерел включає реферування основної літератури з проблеми, в тому числі - й найновішої, з метою висвітлення стану проблеми, яку досліджує студент, вибір та аргументацію об'єкта дослідження.

В заключній частині реферату студент формулює **висновки**, звертає увагу на виконання поставлених у вступі завдань і мети. Висновок повинен бути чітким, коротким, витікати з основної частини. Обсяг висновку - не більше 1 сторінки тексту.

Список використаної для написання реферату **літератури** розміщують на останній сторінці. До нього входять джерела, що використані і цитовані в рефераті. У роботі над рефератом рекомендовано використовувати не менше 5 джерел.

Реферат має бути охайно оформлений, граматично і стилістично написаний. Реферат необхідно друкувати (писати) на аркушах білого кольору формату А4 з однієї сторони. Параметри сторінки: ліве поле — 30 мм, праве - 15 мм, верхнє та нижнє — по 20 мм. Шрифт — Times New Roman; його розмір — 14, міжрядковий інтервал — 1,5. Мова написання - державна.

У тексті реферату необхідно робити посилання на авторів при наведенні цитат, різних точок зору, при висвітленні того чи іншого питання.

Максимальна кількість балів, яка може бути отримана студентом за виконання реферату складає 10 балів.

Реферат оцінюють за наступними критеріями (в балах):

- ↳ відповідність змісту роботи вибраній темі - 3;
- ↳ повнота і логічність викладення теми - 3;
- ↳ рівень самостійності виконання роботи - 3;
- ↳ дотримання вимог щодо його оформлення - 1.

Тематика рефератів

1. Лука Пачолі - батько сучасного обліку.
2. Історичні кроки становлення, сучасний стан речей та особливості діяльності Pricewaterhouse Coopers (PwC).
3. Історичні кроки становлення, сучасний стан речей та особливості діяльності «Делойт».
4. Історичні кроки становлення, сучасний стан речей та особливості діяльності Ernst & Young.
5. Історичні кроки становлення, сучасний стан речей та особливості діяльності KPMG.
6. Історія розвитку бухгалтерського обліку в СРСР.
7. Подвійна бухгалтерія.
8. Бухгалтерський баланс.
9. Історія розвитку обліку в зарубіжних країнах.
10. Бухгалтерський облік як мова бізнесу.
11. Видатні вчені в галузі бухгалтерського обліку.

12. Взаємозв'язок бухгалтерського обліку і ринкових відносин.
13. Етика професійного бухгалтера.
14. Основні положення "Трактату про рахунки і записи" Луки Пачолі.
15. Зв'язок бухгалтерського обліку з іншими науками.
16. Проблеми та шляхи удосконалення бухгалтерського обліку в Україні.
17. Проблеми та шляхи удосконалення аудиту в Україні.
18. Історія започаткування податків.
19. Бухгалтерський облік і податки.
20. Бухгалтер і комп'ютер.
21. Російська "потрійна" форма рахівництва.
22. Логісмографія.
23. Нова італійська форма рахівництва.
24. Німецька форма рахівництва.
25. Французька форма рахівництва.
26. Американська форма рахівництва.
27. Інтегральна форма рахівництва.
28. Шахова (матрична) форма рахівництва.
29. Меморіально-ордерна форма рахівництва.
30. Журнально-ордерна форма рахівництва.
31. Таблично-перфокарточна форма рахівництва.

Номер теми реферату відповідає номеру знаходження прізвища студента в журнальному списку групи.

3.3. Розробка тематичного кросворду на професійну тематику

Саме слово "кросворд" прийшло до нас із англійської мови (cross-word), і в перекладі означає воно "перетинання слів".

Рішення кросвордів тренує пам'ять і розширює кругозір. Деякі типи кросвордів сприяють розвитку кмітливості й асоціативного мислення. В процесі роботи з кросвордами студент розвиває логічне мислення, удосконалюються такі якості як терпіння, акуратність, зосередженість.

Протягом багатьох років кросворд розвивався й постійно вдосконалювався як за формою, так і за змістом. Нині налічується безліч варіантів кросвордів. Якщо спробувати хоча б приблизно систематизувати їх, то можна помітити різноманіття за формою, причому в кожній країні є

свої улюблені кросворди. Таке різноманіття кросвордів дозволяє виділити наступні їх види.

Класичний кросворд

Малюнок даного кросворда має, як правило, дво- або чотирибічну симетрію. Бажано, мінімум два перетинання, а в ідеалі, - одиночні чорні блоки, що стикаються по діагоналі. Бувають відкриті кросворди, тобто чорні блоки; є й зовні або закриті - зовні кросворда тільки букви.

Сканворд

Питання до слів записують усередині сітки, у клітках не зайнятих буквами. Відповідність питань словам вказується стрілками. Якщо стрілки тільки горизонтальні й вертикальні - тип сканворду готика. Якщо є стрілки й по діагоналі, то такий сканворд називається «італіка».

Естонський кросворд (з перегородками)

Слова в цьому кросворді розділені не блоками, а стовщеними сторонами кліток, у яких розташовані букви. Дані кросворди виглядають дуже щільними.

Кейворд

Різновид кросворда, у клітках якого зазначені числа замість букв. Для однакових букв однакові числа. Можливо, для спрощення розгадування кросворда, у ньому вже вказується яке-небудь слово.

Крисс-Крос

Дано сітку кросворда й слова, які необхідно в ній розмістити. Можливо, також як і в кейворді, у сітці вписані слово або букви, щоб спростити початковий процес.

Філлворд

Даний тип кросворда являє собою поле, заповнене буквами. У всьому цьому скупченні букв необхідно відшукати слова, які наведені поруч у вигляді списку. Філлворди бувають двох типів: угорські й німецькі. Угорські припускають напрямок слова в будь-якому напрямку, у тому числі – по ламаній лінії. У даному типі філлворда одна буква може бути використана один раз. Німецький тип припускає розташування слів по прямій лінії в будь-якому напрямку, при цьому одна буква може використовуватися кілька разів.

В процесі виконання самостійної роботи студенти повинні скласти тематичний кросворд на 10-15 професійних термінів.

При розробці тематичного кросворду студент має право вибрати будь-який з наведених (або не наведених) видів і типів.

Тематичний кросворд професійних термінів складають з усіх тем дисципліни «Вступ до спеціальності».

Етапи складання кросворда.

- ↳ зробити аналіз навчального тексту за темою;
- ↳ скласти список слів досліджуваного навчального матеріалу;
- ↳ вибрати найбільш підходящий тип кросворда;
- ↳ пошук і складання питань до професійних термінів; понять, визначень;
- ↳ креслення малюнка сітки в Excel (або від руки) ;
- ↳ нумерація малюнка сітки;
- ↳ друкування (вписування) текстів питань і відповідей;
- ↳ орфографічна перевірка текстів;
- ↳ перевірка текстів на відповідність нумерації.
- ↳ друкування (оформлення) кросворда.

Визначення слів, на які варто знайти відповіді, можуть бути прямими, непрямими (тобто пропонується знайти анаграми, антоніми, синоніми, довідатися що-небудь за "картинкою, що приводиться", символу, формулі) і т.п.

Слова в кросворді мають бути вписані без скорочувань, аббревіатури та ін.; відповіді на слова слід зашифрувати у вигляді повних визначень. Терміни, які використовують у кросворді, повинні відповідати програмі курсу «Вступ до спеціальності». Не допускають використання термінів з інших курсів і дисциплін.

Кросворд не повинен розпадатися на окремі частини. Слова варто тлумачити творчо (а не просто переписувати зі словників), коротко й точно. Не можна використовувати однокорінні слова. Ніяке загадане слово або однокорінне з ним не повинне зустрітися ніде в тлумаченні. Слова треба брати тільки в однині називного відмінка виключенням слів, у яких немає однини. Початкові букви загаданих слів повинні як можна повніше представляти алфавіт.

Бажано користуватися словником, енциклопедією, довідником видань останніх років.

Кросворд має бути компактним і відповідати основному правилу складання кросвордів — слова можуть перетинатися, але не можуть мати суміжних клітин.

Кросворд оформлений від руки або набраний на комп'ютері, повинен мати таку структуру:

Перша сторінка

I — сітка кросворду (пусті клітинки) для вписування слів з нумерацією; II — перелік визначень до кожного терміну;

Друга сторінка

III — заповнений кросворд (зі збереженням нумерації); IV — перелік визначень до кожного терміну і правильних відповідей;

Третя сторінка

V — перелік використаної літератури.

Оформлений кросворд є складовим елементом Звіту про виконання самостійної роботи.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за складання тематичного кросворда професійних термінів, складає п'ять балів.

Тематичний кросворд професійних термінів оцінюються за наступними критеріями (в балах):

- ↪ відповідність тематиці навчальної дисципліни - 2;
- ↪ повне, цілісне, логічне трактування термінів - 1;
- ↪ оригінальність виду кросворда - 1;
- ↪ дотримання вимог до його оформлення - 1;

Приклад тематичного кросворду професійних термінів наведено у Додатку В.

3.4. Робота над есе «Портрет сучасного бухгалтера (аудитора)»

Індивідуалізація сучасних суспільних відносин та, як наслідок, сучасної професійної освіти відкриті для застосування нових ефективних форм діяльності, в т.ч. навчальної. Ось чому есе (трансформований, адаптований, змінений жанр літератури) набуває все більшої популярності як вид письмової самостійної роботи українського студента.

Тому, одним з видів творчої роботи студента з дисципліни «Вступ до спеціальності» є написання есе на тему «Портрет сучасного бухгалтера (аудитора)» обсягом до 10 сторінок.

У перекладі з англійської, есе (essay) означає «нарис», «твір», «спробу самостійного аналізу» та «обґрунтування теоретичної гіпотези». Есе (фр. *essai* «спроба, проба, нарис», від лат. *exagium* «зважування») — літературний жанр прозового твору невеликого обсягу й вільної композиції.

Есе виражає індивідуальні враження й міркування автора з конкретного приводу або предмета й не претендує на вичерпне трактування. Це – роздум з приводу чогось побаченого, прочитаного або пережитого особисто. Есе пишуть у вільному стилі. Есе може носити історико-біографічний, літературно-критичний, філософський, науково-популярний, белетристичний характер. В есе, перш за все, оцінюють особисті погляди автора – його світогляд, думки, почуття, цінності, ідеї.

Есе припускає вираження автором своєї точки зору, особистої суб'єктивної оцінки предмета міркування, дає можливість нестандартного (творчого), оригінального висвітлення матеріалу; часто це розмова вголос, вираження емоцій та образність. Це також вільний стиль з можливими елементами імпровізації, певного пафосу, іронії. Однак все це призводить як до різних трактувань цього виду письмової роботи, так і до різних спроб її формалізації.

Есе – це суб'єктивний, індивідуальний, самостійний простір, де формуються позиції, висловлюються думки, передбачення та демонструється відповідне індивідуалізоване ставлення. Тому головна місія есе – це самостійне бачення студентом проблеми, питання, теми на підставі опрацьованого матеріалу та аргументів, у відповідності до обраного підходу, стилю тощо.

Основна мета есе – створити всеохоплююче уявлення щодо унікальності вашої особистості. Найкращий спосіб досягти цього – відповідати прямо й відверто, залишаючись чесним перед самим собою. Якщо ви не відверті, існує шанс, що ваше есе виглядатиме штучним й пишномовним. Крім цього, есе повинне легко читатись, мати приємний вигляд.

При написанні есе необхідно вміло продемонструвати, що ви здатні оцінювати свої можливості і здібності. Також потрібно показати не тільки те, що ви вмiєте ставити потрібну мету, але і те, що ви домагаєтесь свого. Навіть якщо все це правда, то й виклад цього на папері не таке вже посильне завдання, як може показатися на перший погляд.

Не варто «лити воду» і вдаватися до купи дрібних деталей. Есе повинне бути коротким, але явно більш ніж резюме. У своїй презентації необхідно давати уявлення про власну особу. Есе є чудовою можливістю розкрити себе повністю.

Слід обережно відноситися до гумору. Також слід уникати довгих історій і егоцентричних заяв. Ви повинні бути щирі і не повинні підлещувати. Не давайте безглузді і завуальовані відповіді. Не варто писати те, що хочуть прочитати, необхідно писати про те, що ви думаєте.

Процес написання есе можна уявити як ланцюжок, послідовність певних елементів, етапів, процесів. Для студентів важливими є такі процеси та елементи.

Почніть з головного - запишіть найбільш вдалі думки й сформууйте з них каркас майбутньої роботи. Наступний крок – ескіз. Розвивайте думку в кожному параграфі, почніть ускладнювати конструкції, використовуючи підрядні речення й розгорнуті описи. Використовуйте «потужні» дієслова й переробіть пасивний стан в активний. Велике значення має перевірка першої версії есе. При складанні чернетки головне завдання студента - напрацювати аргументацію, вдосконалити основні думки та розташувати їх в логічній послідовності, супроводжуючи ілюстративним та додатковим матеріалом. На завершення – перевірте граматику й синтаксис.

З формалізованих вимог до есе потрібно віднести тільки наявність заголовка, вступу, основної частини й висновку.

У **вступі** використовуйте пастки для привертання уваги, такі як: цитата, вірш, питання, міркування, незвичайні факти, ідеї або смішні історії. Немає необхідності висловлювати в першому реченні основну думку. Але воно повинне підводити до неї або якимось ставитися до головної ідеї або тези, а також містити основні положення есе. На цьому етапі дуже важливо правильно сформулювати питання, на які ви збираєтеся знайти відповідь у ході свого дослідження. **Наприклад:** *Яким ми уявляємо собі бухгалтера? Певно таким, яким зображає його давній стереотип – «маленька» людина з великою рахівницею, за широким столом, заваленим папками, бухгалтерськими книгами та паперами, досить сувора і суха особистість, що мислить категоріями математики. Таким був образ бухгалтера досить давно. Яким же він є сьогодні – сучасний бухгалтер?*

При роботі над вступом можуть допомогти відповіді на наступні питання: «Чи потрібно давати визначення термінам, що пролунали в темі есе?», «Чому тема, яку я розкриваю, є важливою в даний момент?», «Які поняття будуть залучені до моїх міркувань?», «Чи можу я розділити тему на трохи більше дрібних підтем?» і т. д. Уникайте таких фраз, як "Це есе про ..." або "Я збираюся поговорити про...".

В **основній частині** виражайтеся зрозуміло. Підкріплюйте основні ідеї фактами, міркуваннями, ідеями, яскравими описами, цитатами або іншою інформацією, матеріалами, які інтригують і захоплюють увагу читача. Використовуйте довідкові матеріали, щоб уникнути тавтології. Ця частина припускає розвиток аргументації й аналізу, а також обґрунтування їх, виходячи з наявних даних, інших аргументів і позицій щодо актуального питання. У цьому полягає основний зміст есе й це являє собою головні труднощі. Тому важливе значення мають підзаголовки, на основі яких здійснюють структурування аргументації; саме тут необхідно обґрунтувати (логічно, використовуючи дані або строгі міркування) пропоновану тезу. Там, де це необхідно, як аналітичний інструмент можна використати

графіки, діаграми й таблиці. Залежно від поставленого питання аналіз проводять на основі наступних категорій: причина — наслідок, загальне — особливе, форма — зміст, частина — ціле, сталість — мінливість. У процесі побудови есе необхідно пам'ятати, що один параграф повинен містити тільки одне твердження й відповідний доказ, підкріплений графічним або ілюстративним матеріалом. Отже, наповнюючи розділи аргументацією, необхідно в межах параграфа обмежити себе розглядом однієї головної думки. Добре перевірений спосіб побудови есе – використання підзаголовків для позначення в головній частині ключових моментів аргументованого викладення. Сукупність підзаголовків допомагає побачити те, що пропонує зробити студент (чи є добрим його бачення). Ефективне використання підзаголовків – не тільки визначення основних пунктів, які студент бажає висвітлити, це також наявність логічності у висвітленні теми есе.

Для допомоги у Додатку Г наведений орієнтовний (але не вичерпний і не обов'язковий !!!) перелік питань, які можуть бути порушені при написанні есе.

У **висновку** продемонструйте ваше зростання і потенціал у професійній сфері. Покажіть ваші погляди на проблему. Опишіть, які дії ви плануєте у вашому майбутньому вжити відносно даного питання.

При написанні есе виникає певна група труднощів через незнання того, яким чином використовувати літературу за цією темою. Студент має можливість уникнути цих проблем, виконуючи наступне правило: при цитуванні завжди подавати текст в лапках та формувати точне посилання на джерело, вказуючи номер сторінки. Але перелік використаної літератури не наводиться, оскільки есе – це викладення власних думок студента.

При оцінці есе викладач виходить з того, що не існує абсолютно “правильних” та “неправильних” відповідей на запитання, як це буває в фізиці чи математиці – існують тільки більш–менш аргументовані точки зору.

Викладачі чекають від студентів самостійного мислення, відображення власних думок стосовно певної теми, проблеми.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за написання есе, складає 15 балів. Есе оцінюється за наступними критеріями (в балах):

- ➔ відповідність змісту есе заданій тематиці - 2;
- ➔ якість роботи, тобто глибина розкриття проблеми, оригінальність викладених думок та аргументованість, обґрунтованість та критичний аналіз, знання та розуміння

соціальних, економічних, політичних та культурних процесів, пов'язаних з майбутньою професійною діяльністю тощо - 7;

↳ доречне використання цитат, віршів, незвичайних фактів та ін. - 3;

↳ стилістика та грамотність викладення - 2;

↳ дотримання вимог до його оформлення - 1.

Слідуючи цим простим правилам і порадам, ви зможете написати таке есе, яке необхідне в рамках самостійної роботи з дисципліни «Вступ до спеціальності».

4. ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Після виконання самостійної роботи студент складає звіт, яким підтверджує реалізацію встановленої програми. При відсутності такого Звіту студента не допускають до складання заліку.

Звіт оформляють на аркушах паперів формату А4 (210 x 297 мм). Звіти виконують комп'ютерним або рукописним способом на одному боці аркуша білого паперу.

Текст роботи слід друкувати, дотримуючись таких розмірів полів: верхній і нижній – 20 мм, лівий – 30 мм, правий - 15 мм.

Окремі слова, формули, знаки, які вписують до надрукованого тексту, повинні бути чорного кольору; щільність вписаного тексту має максимально наближатись до щільності основного зображення. Скорочення слів і словосполучень у роботі допускають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи. Сторінки роботи слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації упродовж усього тексту звіту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Титульний аркуш Звіту про виконання самостійної роботи оформлюють відповідно до Додатку А.

Наступним обов'язковим аркушем є Лист оцінювання Звіту про самостійну роботу (Додаток Б).

Виконаний у повному обсязі і відповідно оформлений Звіт про самостійну роботу здають викладачу (лектору) не пізніше 10 днів до проведення підсумкового контролю знань. Студентів, які своєчасно не надали на перевірку звіт щодо виконання самостійної роботи, до підсумкового контролю знань не допускаю.

ДОДАТКИ

Додаток А

Міністерство освіти і науки України

Харківська національна академія міського господарства

Кафедра обліку і аудиту

Звіт

про виконання самостійної роботи

з дисципліни: «**Вступ до спеціальності**»

Виконала:

студентка 1 курсу

факультету ЕіП

групи ОіА-Х

Яровікова Вікторія

Перевірила:

к.е.н., доц. Харламова О.В.

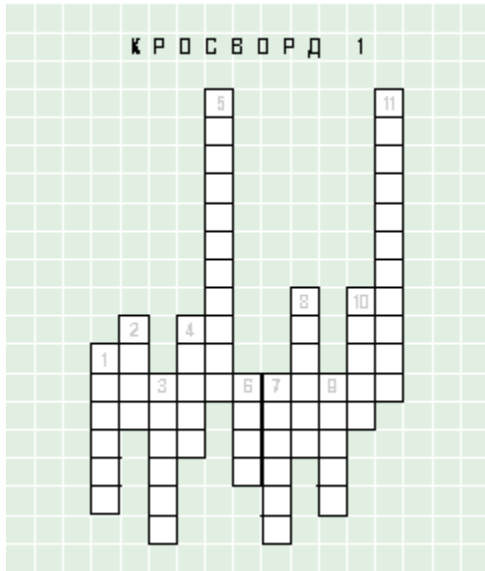
Харків

200Х

Лист оцінювання Звіту про самостійну роботу)

Вид самостійної роботи та критерії оцінювання	Максимально можлива кількість потенційних балів	Фактична кількість балів за результатами Звіту
Підготовка реферату на обрану (згідно із завданням) тему:	10	
– відповідність змісту роботи вибраній темі	3	
– повнота і логічність викладення теми	3	
– рівень самостійності виконання роботи	3	
– дотримання вимог до його оформлення	1	
Розробка тематичного кросворду на професійну тематику:	5	
– відповідність тематиці навчальної дисципліни	2	
– повне, цілісне, логічне трактування термінів	1	
– оригінальність виду кросворду	1	
– дотримання вимог до його оформлення	1	
Робота над есе «Портрет сучасного бухгалтера (аудитора)»?	15	
– відповідність змісту есе заданій тематиці	2	
– якість роботи, тобто глибина розкриття проблеми, оригінальність викладених думок та аргументованість, обґрунтованість та критичний аналіз, знання та розуміння соціальних, економічних, політичних та культурних процесів, пов'язаних з майбутньою професійною діяльністю тощо	7	
– доречне використання цитат, віршів, незвичайних фактів та ін.	3	
– стилістика та грамотність викладення	2	
– дотримання вимог до його оформлення	1	
Разом	30	

Приклад тематичного кросворду професійних термінів

1. Документ, що підтверджує витрати з оплати послуг транспорту.
2. Документ, що підтверджує виконання завдання працівником у відрядженні.
3. Витрати на відрядження, які не потребують спеціального документального підтвердження.
4. Гранична величина, яку приймаю при розрахунку витрат на відрядження.
5. Основний типовий документ, на підставі якого здійснюються відрядження.
6. Проміжок часу, що використовують при визначенні тривалості службового відрядження.
7. Накопичувальний документ, який використовують для реєстрації первинних документів.
8. Готель для автотуристів з різними видами обслуговування, у т. ч. зі стоянкою автомобілів.
9. Розпорядження керівника щодо направлення працівника у відрядження.
10. Сума готівки, яку попередньо видають працівникові для виконання завдання.
11. Виплата у грошовій та натуральній формі працівникові, яку здійснюють згідно з діючим законодавством.

Орієнтовний перелік питань, які можуть бути використані при написанні есе «Портрет сучасного бухгалтера (аудитора)»

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСІЇ

Виконує роботу в різних ділянках бухгалтерського обліку. Фіксує склад і джерела господарських засобів, їх рух.

Веде облік основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, витрат на виробництво, реалізацію продукції, результатів фінансово-господарської діяльності, розрахунки з постачальниками і замовниками і т.п.

Здійснює прийом, контроль первинної документації у відповідних ділянках обліку, обробляє її вручну або за допомогою ЕОМ.

Складає звітні калькуляції собівартості продукції (робіт, послуг), проводить нарахування і перерахування платежів до державного бюджету, внесків до фондів соціального і пенсійного страхування, заробітної плати співробітників, податків і т.д.

Відповідає за дотримання штатної, фінансової і касової дисципліни, кошторисів організаційно-господарських і інших витрат, збереження бухгалтерської документації, оформлення і здача їх в установленому порядку до архіву.

Робота жорстко регламентована інструкціями. Бухгалтер може виконувати функції аудитора в аудиторській організації (фірмі) або залучатися комерційними структурами.

2. ПРОФЕСІЙНІ ЗНАННЯ І УМІННЯ

Бухгалтерові необхідна хороша підготовка з математики, основ інформатики і електронно-обчислювальної техніки, статистики, фінансів, управління, грошового обігу.

Повинен знати:

- ↳ директивні і нормативні документи з питань організації бухгалтерського обліку та складання звітності;
- ↳ технологію та економіку конкретного виробництва;
- ↳ принципи організації і планування діяльності.

Повинен уміти:

- ↳ вести звітну документацію;
- ↳ проводити перерахування коштів і т.д.;
- ↳ користуватися персональним комп'ютером.

3. ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВІ ЯКОСТІ

- ↳ схильність до роботи з числами;
- ↳ високий рівень зосередженості і розподілу уваги;
- ↳ розвинені рахунково-аналітичні здібності;
- ↳ хороша оперативна пам'ять;
- ↳ посидючість, принциповість, відповідальність.
- ↳ високий рівень уваги;
- ↳ оперативна пам'ять;
- ↳ емоційна стійкість;
- ↳ прагнення до підвищення професійного рівня;
- ↳ схильність до систематичної роботи з літературою;
- ↳ акуратність;
- ↳ наполегливість;
- ↳ терпіння;
- ↳ вимогливість;
- ↳ педантизм;
- ↳ організованість.

4. МЕДИЧНІ ПРОТИПОКАЗАННЯ

Роботу не рекомендують людям із захворюваннями:

- ↳ нервової системи і відхиленнями в психіці (надмірна недовірливість, тривожність, збудливість);
- ↳ судинною дистонією з вираженими головними болями (гіпертонія, мігрень).

5. БЛИЗЬКІ (СПОРІДНЕНІ) ПРОФЕСІЇ (спеціальності)

Податковий інспектор, економіст, фінансист, викладач в навчальному закладі.

6. НАВЧАННЯ

Вищі навчальні заклади, професійні училища, навчальні центри, курси.

7. ПОПИТ НА РИНКУ ПРАЦІ:

- ↳ ринок бухгалтерів на сьогодні стабільний, серйозних змін не прогнозується;
- ↳ неухильно знижується попит на бухгалтерів, освіта яких обмежується лише курсами або без вищої спеціальної освіти.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Методичні вказівки до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» (для студентів 1 курсу денної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за напрямом підготовки 6.030509 – «Облік і аудит»).

Укладач: к.е.н., доц. Олена Вікторівна Харламова

Редактор: Д.Ф.Курильченко

Коректор:

Комп'ютерний набір і верстка: О.В. Харламова

План 2009, поз. 435 М

Підп. до друку 5.10.2009	Формат 60x84 1/16	Папір офісний.
Друк на ризографі.	Умовн.-друк. арк. 2,7	Обл.-вид. арк. 3,0
Замовл. №_____	Тираж 50 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ

61002, Харків, вул. Революції, 12